

TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

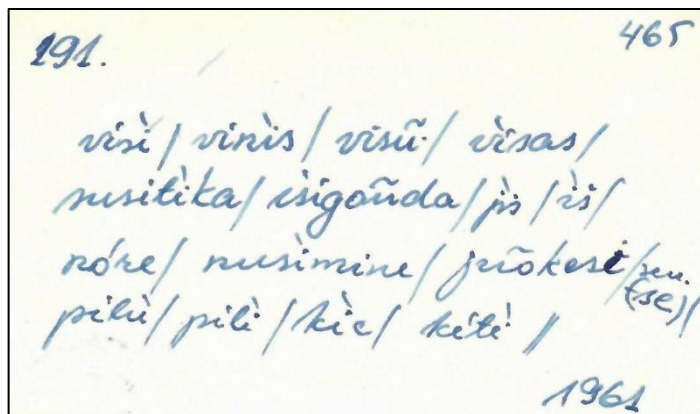
Reikalavimai kalbinių ypatybių žemėlapių kūrimo iš LKA tarmių kartotekos be kartografinės medžiagos papildomo funkcionalumo priemonių sukūrimo paslaugoms

Lietuvių kalbos institutas pagal 2021–2030 metų Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos valstybės skaitmeninimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-002-01-07-08 „Kurti technologinius sprendimus ir įrankius, leidžiančius saugiai ir patogiai naudotis paslaugomis“ aprašo 12 priedo reikalavimus įgyvendindamas projektą „Kalbos paveldo transformacija ir lietuvių kalbos erdviųjų duomenų išteklių sukūrimas“, kuria lietuvių kalbos erdviųjų išteklių duomenyną ir jo funkcionavimą užtikrinančią geoerdvinės informacijos infrastruktūrą.

Projekto aprašo punkte Nr. 2.8.2.1. yra apibrėžtas toks pagrindinis reikalavimas lietuvių kalbos erdviųjų išteklių duomenyno turiniui: bendra lietuvių kalbos erdviųjų išteklių duomenyno apimtis – ne mažiau, kaip 215 erdviųjų duomenų rinkinių ir sluoksnių, panaudojant ir kalbos paveldo, ir naujausią kalbinę medžiagą. Iš jų: 2.8.2.1.1. Kalbinių ypatybių pasiskirstymo Lietuvos teritorijoje skaitmeniniai internetiniai žemėlapiai, sudaryti kalbos paveldo duomenų pagrindu, turi apimti ne mažiau kaip 180 erdviųjų duomenų rinkinių: a) skenuotų ir geororientuotų kalbinių ypatybių paplitimo žemėlapių, b) rekonstruotų kalbinių ypatybių paplitimo vektorinių sluoksnių ir c) sumodeliuotų kalbinių ypatybių paplitimo rastrinių sluoksnių.

Įgyvendinant projektą, nustatyta, kad ne visa „Lietuvių kalbos atlasui“ (toliau – LKA) (1977; 1982; 1991) rengti naudota kartografinė medžiaga yra kokybiška (juodraštiniai ir išspausdinti žemėlapiai), pasinaudota ne visais „Lietuvių kalbos atlaso medžiagos rinkimo programos“ (toliau – Programa) (1950; 1956) klausimais apie kalbos ypatybes, taip pat gausu nepanaudotų archyvinų išteklių, ypač LKA kartotekos, kurios duomenimis būtų galima sukurti naujų kartografinių produktų.

LKA kortelėse užrašyti pavyzdžiai, kuriais iliustruojamos kalbos ypatybės, LKA punkto (gyvenamosios vietovės), kuriame užrašytas kalbos ypatybės atliepimo variantas (dažniausiai užrašytas specialiais ženklais – transkripcija ir sukirčiuotas), numeris ir Programos klausimo numeris (žr. pav.).

Pav. LKA kortelė

Siekiant užtikrinti geresnę projekto rezultatų kokybę ir juos praturtinti LKA kartotekos duomenimis, geoinformacinių sistemų (GIS) priemonėmis ir metodais reikia sukurti įrankį, kuriuo būtų renkama kalbinė medžiaga iš LKA kartotekos be elektroninio žemėlapių funkcionalumo (remiantis vien Programos klausimais ir LKA kartoteka).

Kalbiniai duomenys iš LKA tarmių kartotekos turi būti vedami į specifikuotą xlsx failo struktūrą ir importuoti į šiuo metu funkcionuojančią LKA kalbinių ypatybių geoerdvinę duomenų bazę. Tada iš šių

importuotų duomenų GIS įrankiais turi būti sugeneruoti LKA kalbinių ypatybių paplitimo rastriniai žemėlapiai ir izoglosių pluoštai.

Kalbinių ypatybių žemėlapių kūrimo iš LKA tarmių kartotekos be kartografinės medžiagos įrankio funkciniai reikalavimai:

- Išanalizuoti kalbinių ypatybių žemėlapių kūrimo iš LKA tarmių kartotekos be kartografinės medžiagos procesą.
- Specifikuoti duomenų struktūrą, kuri leistų suvesti duomenis iš LKA kartotekos kortelių.
- Duomenis iš LKA kartotekų kortelių turi būti užsaugomos dokumente (xlsx formatu).
- Vienas dokumentas (xlsx formatu) – vienas LKA kartotekos klausimas.
- Sukurti įrankį, kuris importuotų LKA kartotekos kortelės dokumentą (xlsx formatas) į kalbinių ypatybių geoerdvinę duomenų bazę.
- Įrankis turi atsižvelgti į jau sukurtą kalbinių ypatybių duomenų modelį.
- Įrankis turi veikti ArcGIS PRO aplinkoje, kaip ir kiti suprojektuoti kalbinių ypatybių įrankiai
- Importo metu įrankis turi tikrinti:
 - ar nurodytas dokumentas (xlsx formatu) atitinka specifikaciją;
 - ar kalbinių ypatybių klausimas yra duomenyse;
 - ar LKA punktas yra duomenyse;
 - ar yra kalbinė ypatybė;
 - ar yra kalbinių ypatybių atliepimo variantas.
- Sėkmingo importo atveju, įrankis turi pateikti statistiką, kas ir kiek buvo importuota.
- Nesėkmingo importo atveju, įrankis turi pateikti priežastį, kodėl importas nepavyko.

Paslaugos turi būti suteiktos iki 2026 03 31.

Pirkimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. D1-508 „Dėl Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdam žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“ punktu 4.4.3, t. y. perkama tik nematerialaus pobūdžio (intelektinė) paslauga, nesusijusi su materialaus objekto sukūrimu, kurios teikimo metu nėra numatomas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai, nesukuriamas taršos šaltinis ir negeneruojamos atliekos (programavimo ir informacinių sistemų priežiūros paslaugos).